

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO – BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA POPOVAC
OPĆINSKI NAČELNIK

KLASA:334-01/25-01/01
URBROJ: 2158-32-02-25-02
Popovac, 30.06.2025.

Temeljem članka 46. Statuta Općine Popovac („Službeni glasnik Općine Popovac“ broj 1/20 i 3/21) i Programa „Poticanja poduzetništva i turizma na području Općine Popovac za razdoblje 2025.- 2029. godine“(„Službeni glasnik Općine Popovac broj 2/25) i Odluke o raspisivanju javnog poziva od 30.06.2025. Općinski načelnik dana 30.06.2025. godine objavljuje

JAVNI POZIV

za provođenje mjera iz Programa „Poticanja poduzetništva i turizma na području Općine Popovac za razdoblje 2025.- 2029. godine“

I. PREDMET JAVNOG POZIVA

Raspisuje se Javni poziv za provođenje mjera iz Programa „Poticanja poduzetništva i turizma na području Općine Popovac za razdoblje 2025.- 2029. godine“ u 2025. godini iz sredstava Proračuna Općine za slijedeće mjere:

- **MJERA 1.: potpore novoosnovanim tvrtkama i obrtima**
- **MJERA 2.: financiranje priključaka na komunalnu infrastrukturu**
- **MJERA 3.: kupovina i izgradnja objekata radi stavljanja u funkciju turizma**
- **MJERA 4.: poticanje razvoja i unaprjeđenje usluge u ruralnom turizmu**
- **MJERA 5.: potpore za autohtonu eno i gastro ponudu**

Potpore iz ovog programa smatraju se državnim potporama male vrijednosti i na njih se odnose sva pravila sadržana u Uredbi Komisije (EU) br.1407/2013 od 18.prosinca 2013. (SL L 352, 24.12.2013.) o primjeni članka 107. i 108 Ugovora o funkcioniranju Europske unije – „de minimis“ potpore, Uredba Komisije (EU) 2020/972 od srpnja 2020. o izmjeni Uredbe (EU) br.147/2013 u pogledu njezina produljenja i o izmjeni Uredbe (EU) br.651/2014 u pogledu njezina produljenja i odgovarajućih prilagodbi (SL L 215, 07.07.2020.).

Nije moguća dodjela:

- a) potpore poduzetnicima koji djeluju u sektorima ribarstva i akvakulture, kako je obuhvaćeno Uredbom (EZ) br.104/2000;
- b) potpore koje se dodjeljuju poduzetnicima koji djeluju u primarnoj proizvodnji poljoprivrednih proizvoda;
- c) potpore koje se dodjeljuju poduzetnicima koji djeluju u sektoru prerade i stavljanja na tržište poljoprivrednih proizvoda, u slijedećim slučajevima
 - a) ako je iznos potpore fiksno utvrđen na temelju cijene ili količine takvih proizvoda kupljenih od primarnih proizvođača odnosno koje na tržištu stavljaju poduzetnici u pitanju;
 - b) ako su potpore uvjetovane njihovim djelomičnim ili potpunim prenošenjem na primarne proizvođače;

- d) potpore za djelatnosti usmjerene izvozu u treće zemlje ili države članice, odnosno potpore koje su izravno povezane s izvezenim količinama s uspostavom i funkcioniranjem distribucijske mreže ili s drugim tekućim troškovima povezanim s izvoznom djelatnošću;
- e) potpore koje se uvjetuju uporabom domaćih proizvoda umjesto uvezenih.

II. PRIHVATLJIVI KORISNICI – općenito:

Prihvatljivi korisnici su navedeni po mjerama, s tim da:

Korisnici mjera ovog Programa mogu biti subjekti malog gospodarstva utvrđeni Zakonom o poticanju razvoja malog gospodarstva (Narodne novine 29/02, 63/07, 53/12, 56/13, 121/16) koji posluju i imaju sjedište na području Općine Popovac, izuzev trgovačkih društava kojima je Općina Popovac osnivač ili ima vlasnički udio u temeljnom kapitalu.

Korisnik potpore mora imati najmanje jednog (1) zaposlenog na neodređeno vrijeme, uključujući vlasnika-icu.

Korisnik potpore koji je u sustavu PDV-a ne ostvaruje pravo na PDV kao prihvatljiv trošak za potpore iz ovog Programa.

A. NEPOVRATNE POTPORE I SUBVENCije ZA RAZVOJ PODUZETNIŠTVA NA RURALNOM PODRUČJU

MJERA 1: POTPORE NOVOOSNOVANIM TVRTKAMA I OBRTIMA

Prihvatljivi korisnici:

Općina Popovac dodjeljuje nepovratne potpore poduzetnicima – početnicima koji su prvi put otvorili obrt ili trgovačko društvo unazad godinu dana od godine u kojoj se potpora dodjeljuje ili koji su prethodnih godina upisani u sudski ili obrtni registar, a sada prvi put zapošljavaju osobu uključujući vlasnika/cu, a koji posluju i imaju registrirano sjedište na području Općine Popovac.

Isključuju se podnositelji – poduzetnici koji su ranije imali kao osnivači /nositelji /vlasnici registriran (s svojim OIB-om) bilo koji oblik trgovačkog društva ili obrta neovisno o razdoblju ili je to imao član obitelji, a čiji je društvo likvidirano – ugašeno unazad 3 godine.

Prihvatljivi troškovi:

- a) Izrada poslovnih planova/investicijskih programa,
- b) Nabava informatičke opreme i programskih aplikacija za početak poslovanja,
- c) Bankarske usluge za obradu kredita,
- d) Ishođenje sve potrebne dokumentacije (troškovi javnog bilježnika, procjena nekretnina, obrasci boniteta, sudski vještaci, projektno tehnološka dokumentacija, studija utjecaja na okoliš, razne dozvole, stručni tečajevi, registracije proizvoda i td.)
- e) Uređenje poslovnog prostora (građevinski, instalacijski i radovi unutrašnjeg uređenja),
- f) Nabavka opreme
- g) Troškovi zakupa
- h) Troškovi zaposlenih
- i) Režijski troškovi

Prihvatljivi su gore navedeni troškovi unutar dvije godine od dana osnivanja – registracije.

Iznos potpore:

Potpore može iznositi do 70 % prihvatljivih dokumentiranih troškova, a najviše ukupno 2.000,00 eura. Pojedinom korisniku potpora se može dodijeliti samo jednom.

Obveze korisnika:

Zadržati trajnost projekta, odnosno da tijekom razdoblja od 18 mjeseci od dana isplate sredstava moraju osigurati da rezultati projekta ne podliježu niti jednoj od sljedećih situacija:

- Prestanak ili premještanje poslovnog subjekta izvan područja Općine Popovac
- Promjeni vlasništva nad predmetom ulaganja
- Davanje u zakup ili najam predmeta ulaganja ili premještanje sufinanciranog ulaganja do isteka 18 mjeseci od datuma isplate potpore, osim u slučaju kada je to zakonska obveza

- Značajnoj promjeni koja utječe na prirodu projekta, ciljeva ili provedbene uvjete zbog koje bi se doveli u pitanje njegovi prvotni ciljevi.

MJERA 2: FINANCIRANJE PRIKLJUČAKA NA KOMUNALNU INFRASTRUKTURU

Prihvatljivi korisnik:

Općina Popovac dodjeljuje nepovratne potpore za sufinanciranje troškova priključenja na komunalnu infrastrukturu: vodovod i odvodnju i električnu energiju.

Pravo na potporu imaju podnositelji trgovačka društva, obrtnici – investitori, fizičke osobe, koje su u vlasništvu/posjedu aktivnog poslovnog prostora, koji priključuju svoje poslovne prostore sukladno važećim propisima komunalnog gospodarstva i općim aktima Općine Popovac na sustav javne vodoopskrbe, odvodnje čiji je objekt priključen na sustav vodoopskrbe/odvodnje u tekućoj godini raspisivanja natječaja.

Prihvatljivi troškovi:

Sufinanciranje se odobrava u iznosu ukupnih troškova isporučitelja vodne usluge odnosno isporučitelja električne energije, a obuhvaća sljedeće troškove:

- Usluga rada i utrošenog materijala vodnog isporučitelja na priključenju vodovoda od spoja s obujmicom na cjevovodu do postavljanja vodomjera, osim troškova vodovodnog okna.
- Usluga rada i utrošenog materijala za priključenje na sustav odvodnje od spojnog sustava do postavljanja okna.

Iznos sufinanciranja:

- Financiranje prihvatljivih troškova u cijelosti do maksimalno 1.300,00 eura po priključku na sustav vodoopskrbe, odvodnje.

Obveze korisnika:

Zadržati trajnost projekta, odnosno da tijekom razdoblja od 18 mjeseci od dana isplate sredstava moraju osigurati da rezultati projekta ne podliježu niti jednoj od sljedećih situacija:

- Prestanak ili premještanje poslovnog subjekta izvan područja Općine Popovac
- Promjeni vlasništva nad predmetom ulaganja
- Davanje u zakup ili najam predmeta ulaganja ili premještanje sufinanciranog ulaganja do isteka 18 mjeseci od datuma isplate potpore, osim u slučaju kada je to zakonska obveza
- Značajnoj promjeni koja utječe na prirodu projekta, ciljeva ili provedbene uvjete zbog koje bi se doveli u pitanje njegovi prvotni ciljevi.

B. NEPOVRATNE POTPORE ZA RAZVOJ TURIZMA NA RURALNOM PODRUČJU

MJERA 3: KUPOVINA I IZGRADNJA OBJEKATA RADI STAVLJANJA U FUNKCIJU TURIZMA

Prihvatljivi korisnik:

Pravo na potporu imaju podnositelji zahtjeva iz članka 3. ovog Programa, te seoska domaćinstva i OPG-a s područja Općine Popovac registrirana za pružanje usluga u turizmu, a čiji je novo kupljeni objekt također registriran - stavljen u funkciju turizma (smještajni kapaciteti, najam prostora, ugostiteljske usluge i sl.)

Prihvatljivi troškovi:

Kupovina i izgradnja objekata, te stavljanje u funkciju turizma (smještajni kapaciteti, najam prostora, ugostiteljske usluge i sl.)

Prihvatljivi su gore navedeni troškovi unutar jedne godine od dana podnošenja zahtjeva za sufinanciranje.

Podnositelj zahtjeva u jednoj godini može ostvariti potporu samo za jedan objekt.

Iznos sufinanciranja:

Potpora može iznositi do 50 % prihvatljivih dokumentiranih troškova, a najviše do 2.000,00 eura.

Obveze korisnika:

Zadržati trajnost projekta, odnosno da tijekom razdoblja od 18 mjeseci od dana isplate sredstava moraju osigurati da rezultati projekta ne podliježu niti jednoj od sljedećih situacija:

- Prestanak ili premještanje poslovnog subjekta izvan područja Popovac
- Promjeni vlasništva nad predmetom ulaganja
- Davanje u zakup ili najam predmeta ulaganja ili premještanje sufinanciranog ulaganja do isteka 18 mjeseci od datuma isplate potpore, osim u slučaju kada je to zakonska obveza
- Značajnoj promjeni koja utječe na prirodu projekta, ciljeva ili provedbene uvjete zbog koje bi se doveli u pitanje njegovi prvotni ciljevi.

MJERA 4: POTICANJE RAZVOJA I UNAPRJEĐENJE USLUGE U RURALNOM TURIZMU

Prihvatljivi korisnik:

Pravo na potporu imaju podnositelji zahtjeva iz članka 3. ovog Programa, te seoska domaćinstva i OPG-a s područja Općine Popovac registrirana za pružanje usluga u turizmu

Prihvatljivi troškovi:

Općina Popovac dodjeljuje nepovratna sredstva za razvoj turizma, obnovu i podizanje kvalitete smještajnih kapaciteta i dodatnih turističkih sadržaja, razvoj turističke ponude temeljene na tradicijsko/autohtonim elementima lokalnog graditeljstva i očuvanja /uređenja okoliša na području Općine Popovac, a osobito za:

- Ulaganje u objekte za pružanje turističkih, odnosno ugostiteljskih usluga;
- Ulaganja koja se odnose na ispunjavanje potrebnih uvjeta utvrđenih posebnim propisima za obavljanje registrirane djelatnosti odnosno proširenje djelatnosti,
- Ulaganje u podizanje kvalitete usluge i konkurentnosti,
- Ulaganje u svezi s proširenjem ponude ugostiteljskih i turističkih usluga,
- Marketinške aktivnosti.

I to za slijedeće prihvatljive troškove nastale u godini u kojoj je raspisan javni poziv:

- adaptacija ili opremanje objekata za pružanje usluga u turizmu i ugostiteljstvu,
- Nabavka opreme potrebne za pojedine oblike selektivnog turizma povezanim s ruralnim prostorom
- Nabavka i postavljanje dodatnih vanjskih sadržaja za odmor i rekreaciju turista,
- Izrade web stranice, promidžbenog materijala i ostalih marketinških aktivnosti, osim onih iz mjere 8. pod uvjetom da pojedinačna vrijednost nabavljene opreme ili troška nije manja od 66,00 eura bez PDV-a.

Iznos sufinanciranja:

Potpora može iznositi do 70 % prihvatljivih dokumentiranih troškova, a najviše do 2.700,00 eura.

Obveze korisnika:

Zadržati trajnost projekta, odnosno da tijekom razdoblja od 18 mjeseci od dana isplate sredstava moraju osigurati da rezultati projekta ne podliježu niti jednoj od sljedećih situacija:

- Prestanak ili premještanje poslovnog subjekta izvan područja Općine Popovac
- Promjeni vlasništva nad predmetom ulaganja
- Davanje u zakup ili najam predmeta ulaganja ili premještanje sufinanciranog ulaganja do isteka 18 mjeseci od datuma isplate potpore, osim u slučaju kada je to zakonska obveza
- Značajnoj promjeni koja utječe na prirodu projekta, ciljeva ili provedbene uvjete zbog koje bi se doveli u pitanje njegovi prvotni ciljevi.

MJERA 5: POTPORE ZA AUTOHTONU ENO I GASTRO PONUDU

Prihvatljivi korisnici:

Potpora za autohtonu eno i gastro ponudu dodjeljuje se pružateljima ugostiteljskih i turističkih usluga u ruralnom turizmu iz članka 3. Programa koji se snabdijevaju poljoprivrednim proizvodima od lokalnih poljoprivrednih proizvođača.

Pod lokalnim poljoprivrednim proizvođačem u smislu ovog Programa smatraju se proizvođači poljoprivrednih proizvoda čija je proizvodnja registrirana na području Općine Popovac, gdje se pružaju turističke i ugostiteljske usluge iz prethodnog stavka.

Prihvatljivi troškovi:

- kupovina poljoprivrednih proizvoda (povrće, voće i sl.),

- proizvodi nastali preradom povrća i voća (začinska paprika i sl., pekmezi, umaci, sokovi, kompoti i sl.)
- mesne prerađevine,
- vino i sl.

Iznos sufinanciranja:

Potpore iznosi do 50 % iznosa plaćenih računa za kupovinu poljoprivrednih proizvoda, a najviše do iznosa od 400,00 eura i može se ostvariti samo jedanput tijekom proračunske godine.

Obveze korisnika:

Pružatelji usluge u ugostiteljstvu i turizmu moraju imati uspostavljenu poslovnu suradnju s lokalnim poljoprivrednim proizvođačima o kupovini njihovih proizvoda, za potrebe usluga koje pružaju u svojim objektima.

Zadržati trajnost projekta, odnosno da tijekom razdoblja od 18 mjeseci od dana isplate sredstava moraju osigurati da rezultati projekta ne podliježu niti jednoj od sljedećih situacija:

- Prestanak ili premještanje poslovnog subjekta izvan područja Općine Popovac
- Promjeni vlasništva nad predmetom ulaganja
- Davanje u zakup ili najam predmeta ulaganja ili premještanje sufinanciranog ulaganja do isteka 18 mjeseci od datuma isplate potpore, osim u slučaju kada je to zakonska obveza
- Značajnoj promjeni koja utječe na prirodu projekta, ciljeva ili provedbene uvjete zbog koje bi se doveli u pitanje njegovi prvotni ciljevi.

III. UVJETI PRIHVATLJIVOSTI

Potpore iz ovog Programa smatraju se državnim potporama male vrijednosti i na njih se odnose pravila sadržana u Uredbi Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije – „de minimis“ potpore ("SL EU L352, 24.12.2013., str.1."). Iznos potpore koji se dodjeljuje jednom poduzetniku ne smije prijeći iznos od 200.000,00 EUR-a tijekom trogodišnjeg fiskalnog razdoblja.

Gornja granica primjenjuje se bez obzira na oblik potpora de minimis ili na cilj koji se namjerava postići neovisno o tome financira li se potpora u cijelosti ili djelomično iz sredstava koje su podrijetlom iz EU. Razdoblje od tri fiskalne godine utvrđuje se na temelju fiskalnih godina koje poduzetnik primjenjuje u Republici Hrvatskoj.

Pojedinom korisniku može se odobriti više vrsta potpora u istoj kalendarskoj godini, ali samo po jedna u okviru jedne mjere.

Neće se prihvaćati zahtjevi onih podnositelja koji su za istu namjenu i za iste aktivnosti dobili bespovratna sredstva male vrijednosti iz drugih programa u okviru državnog proračuna i drugih javnih izvora, javnih fondova Europske unije i izvan Europske unije.

Ukoliko je korisnik u sustavu PDV-a, PDV nije prihvatljiv trošak.

Pravo na potporu ne može ostvariti pravna ili fizička osoba za koju JUO u postupku obrade podnesenog zahtjeva utvrdi da Općini Popovac duguje dospjelu obvezu na ime javnih i/ili nejavnih davanja te gospodarski subjekti u stečaju ili postupku likvidacije.

Za mjere u kojima se potpora dodjeljuje na temelju priloženih računa, korisnik potpore je dužan izvršiti plaćanje tih računa.

IV. OBVEZNA DOKUMENTACIJA

1. OPĆA DOKUMENTACIJA – SVI PODNOSITELJI:

- Potpuno i čitko popunjen obrazac PIT (ovisno o mjeri za koju se prijavljuje) s svim priloženim izjavama;
- Dokaz o registraciji podnositelja (izvod iz sudskog ili obrtnog registra) ne stariji od 30 dana od dana

raspisivanja javnog poziva iz koje se vidi sjedište podnositelja ili drugi dokument kojim se dokazuje pravo, ovisno o vrsti subjekta

- Preslika o.i. ukoliko se radi o podnositelju fizičkoj osobi;
- Potvrda Porezne uprave o stanju duga ne starija od 30 dana;
- Dokaz o uposlenima - potvrda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o broju aktivnih osiguranika - radnika (ne starija od 30 dana od dana podnošenja prijave),
- preslika IBAN-a podnositelja zahtjeva.

Nakon odobravanja potpore, a prije sklapanja ugovora: solemniziranu bjanko zadužnicu na propisani prvi veći iznos odobrenih sredstava potpore

2. OBVEZATNA POSEBNA DOKUMENTACIJA PO MJERAMA:

- MJERA 1.: Potpore novoosnovanim tvrtkama i obrtima
 - preslike računa prihvatljivih troškova i dokaz o izvršenim plaćanjima,
 - fotografije opreme, ulaganja
 - preslike ugovora o zakupu i dokaz o uplati zakupa (ukoliko je predmet dodjele potpore)
 - preslike JOPPD obrazaca, obračuna plaća zaposlenih (ukoliko je predmet dodjele potpore)
 - druga dokumentacija na zahtjev Povjerenstva
- MJERA 2.: Financiranje priključaka na komunalnu infrastrukturu
 - Preslika ugovora o priključenju sklopljena s Baranjskim vodovodom d.o.o.
 - Preslika računa za uslugu priključenja temeljem sklopljenog Ugovora s Baranjskim vodovodom d.o.o.
 - Preslika računa za uslugu priključenja na električnu mrežu
 - Preslika izvoda o plaćanju računa
 - druga dokumentacija na zahtjev Povjerenstva
- MJERA 3.: Kupovina i izgradnja objekata radi stavljanja u funkciju turizma
Za kupovinu objekta:
 - Preslika ugovora o kupovini objekta
 - Preslika dokaza o plaćanju - ukoliko je plaćeno preko poslovnog računa (preslika izvoda)
 - Preslika Rješenja i Zapisnika Upravnog odjela OBŽ za stavljanje objekta u funkciju turizmaZa izgrađeni objekt:
 - Preslika računa za vršenje usluge gradnje objekta
 - Preslika dokaza o plaćanju računa
 - Preslika građevinske dozvole
 - Preslika uporabne dozvole
 - Preslika Rješenja i Zapisnika Upravnog odjela OBŽ za stavljanje objekta u funkciju turizma
 - druga dokumentacija na zahtjev Povjerenstva
- MJERA 4.: Poticanje razvoja i unaprjeđenje usluge u ruralnom turizmu
 - preslike računa prihvatljivih troškova
 - dokaz o izvršenim plaćanjima,
 - fotografije opreme, ulaganja
 - druga dokumentacija na zahtjev Povjerenstva
- MJERA 5.: Potpore za autohtonu eno i gastro ponudu
 - preslike računa prihvatljivih troškova i dokaz o izvršenim plaćanjima,
 - preslika ugovora ili drugog dokaza o uspostavljenoj suradnji s lokalnim poljoprivrednim proizvođačima (neovisno o datumu sklapanja)
 - druga dokumentacija na zahtjev Povjerenstva

V. POSTAVLJANJE UPITA

Svoje upite u svezi provedbe ovog Javnog poziva možete postavljati na mail: popovac@popovac.hr

VI. NAČIN PODNOŠENJA ZAHTJEVA

Podnositelji svoje zahtjeve (na propisanim obrascima) uz prilaganje obvezne opće i posebne dokumentacije podnose OSONO ILI PUTEM POŠTE na adresu:

OPĆINA POPOVAC

Vladimira Nazora 32

31303 POPOVAC

S naznakom – „ZA POTPORE U PODUZETNIŠTVU I TURIZMU“

Za svaku mjeru podnosi se poseban zahtjev

Natječaj je otvoren do 30. studenog 2025. godine.

Prijave se rješavaju prema redoslijedu zaprimanja, odnosno do utroška planiranih sredstava za proračunsku godinu na koju se poziv odnosi.

Podnositelj može unutar jedne godine podnijeti više zahtjeva, ali samo jedan zahtjev unutar svake mjere.

VII. ISPLATA SREDSTAVA I KONTROLA

Za postupak dodjele potpora po ovom Programu općinski načelnik imenovat će Povjerenstvo za provedbu Programa mjera poticanja poduzetništva i turizma na području Općine Popovac za razdoblje 2029.-2025. godine (dalje: Povjerenstvo).

Podnesene zahtjeve po objavljenom Javnom pozivu Povjerenstvo obrađuje po redoslijedu zaprimanja. Prilikom obrade zahtjeva Povjerenstvo je dužno provjeriti da li je zahtjev dostavljen u roku, u skladu s ovim Programom i Javnim pozivom, nadalje provjerava se potpunost priložene dokumentacije te se određuje iznos prihvatljivih troškova.

Odluku o isplati sredstava donosi Općinski načelnik u roku od 30 dana od dana dostave prijedloga Povjerenstva.

Korisnik potpore dužan je omogućiti davatelju potpore kontrolu namjenskog utroška dobivene potpore. Ukoliko poduzetnik u skladu s Javnim pozivom ostvari pravo na potporu na temelju dostavljene neistinite dokumentacije, ili se utvrdi da je za istu namjenu primio potporu iz drugih izvora, dobivena sredstva uvećana za zakonsku zateznu kamatu koja se obračunava od dana primitka iznosa, mora vratiti u Proračun Općine Popovac, te se u slijedećih pet (5) godina isključuje iz svih programa sufinanciranja i subvencioniranja Općine Popovac.

Kontrola se vrši dostavom dokaza za utvrđivanje navedenih situacija iz prethodnog stavka, a gdje to priroda projekta omogućava i kontrolom na licu mjesta.

VIII. ZAVRŠNE ODREDBE

Sve što nije navedeno u tekstu Javnog poziva, primjenjivat će se odredbe Programa „Poticanja poduzetništva i turizma na području Općine Popovac za razdoblje 2025.-2029. godine“ („Službeni glasnik Općine Popovac broj 2/25).

Općinski načelnik

Zoran Kontak, dipl.oec

OPĆINA POPOVAC

Datum potpisivanja : 30.06.2025

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU uredbi 910/2014/EU (eIDAS Regulation). Vjerodostojnost dokumenta može se provjeriti skeniranjem QR koda, koja vas vodi do izvornika ovog dokumenta.